

Je vous baise, ô pieds froids de ma mère endormie !

*
*

Ἐν Ἱερσέη, ὅπου μετέβη τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἐξορίαν αὐτοῦ, ὁ Οὐγκὼ ἠγείρετο ἅμα τῇ· ἡοῖ Ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὸ βλέμμα του ἐξετείνετο εἰς ἀπειρον ὀρίζοντα οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης ὀμιχλώδους· εἶτα δὲ ἐπελαμβάνετο τῆς ἐργασίας ὡς χειρῶναξ, τὸ καθημερινὸν ἐκτελῶν ἔργον.

Μέχρι μεσημβρίας εἶχεν ἤδη γεγραμμένους ἑκατὸν στίχους ἢ εἴκοσι σελίδας πεζοῦ λόγου· εἶτα δὲ καταβεβλημένους αἰσθανόμενος τὰς κνήμας του, διότι ἔγραφεν ὀρθὸς καὶ ἐβάδιζε σκεπτόμενος, κατέβαινεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν τέκνων του. Ἀμέσως δὲ μετεβάλλετο ὁ ποιητὴς μετεμορφουτο εἰς ἀγαθὸν πατέρα καὶ σύζυγον φιλόφρονα καὶ προσήγορον.

Τὴν μεσημβρίαν ἐγευματίζον παιδρῶς καὶ συνδιελέγοντο ἐπὶ μακρὸν. Ἡ πατρικὴ ἀκτίς κατηύραζε πάντων τὰ μέτωπα.

*
*

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἔγραψεν ἐν Γερνεσέη τοὺς Ἐρῶ γάτας τῆς Θαλάσσης, οὓς ἀφίερασεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς :

« Ἀφιερῶ τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὸν φιλόξενον καὶ ἐλεύθερον βράχον, εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τῆς παλαιᾶς νορμανδικῆς γῆς, ὅπου ζῆ ὁ εὐγενὴς μικρὸς ναυτικὸς λαός, εἰς τὴν νῆσον Γερνεσέη, σοβαρὰν καὶ χαρίεσσα, ἄσυλόν μου ἐπὶ τοῦ παρόντος, πιθαίως δὲ τάφον μου. »

Ὁ Οὐγκὼ χάριν ἀκριβείας περὶ τὴν στολὴν τῆς ἡρωίδος τοῦ μυθιστορήματος τούτου Δουρουσέτης, ἠθέλησε νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν ἐνδυμασίαν κομψῆς γερνεσαίας τοῦ 1768. Αἱ γυναῖκες λοιπὸν τῆς νήσου προσήνεγκον αὐτῷ κομψοτάτην πλαγγόνα φέρουσαν τὴν αὐθεντικὴν τούτων στολὴν.

Τὴν πλαγγόνα ἐδωρήσατο ὁ Οὐγκὼ πρὸς τὴν μικρὰν ἀνεψιάν του, θυγατέρα τοῦ γράψαντος τὰ περὶ Οὐγκὼ ἀπομνημονεῦματα ταῦτα Ἀσσελίνου, ἣτις τὴν διετήρησεν μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου αὐτῆς ἔτους. Εἶχεν αὐτὴν περὶ πολλοῦ, καὶ μόνον ὅτε μετεβλήθη εἰς ῥάκη συγκατετέθη νὰ παραιτησῆ αὐτήν. Τὴν ἀπεκάλει « κούκλαν τοῦ μεγάλου ἀνθρώπου ». « Ὅτε δὲ ποτε ἠρώτησαν αὐτήν :

— Ποῖον εἶνε τὸ καλλίτερον ἔργον τοῦ Βίκτωρος Οὐγκὼ ποῦ ἔκαμε εἰς τὴν ἐξορίαν του ;

Ἄπεκριθη.

— Ἡ κούκλᾶ μου !

*
*

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ συνεχάλει εἰς ἑβδομαδιαῖον κατὰ πέμπτην γέυμα τὰ πτωχότερα παιδιά τῆς νήσου Γερνεσέης. Κατὰ τὴν ἑορτὴν δὲ τῶν Χριστουγέννων προσέφερεν εἰς αὐτὰ καὶ ἐνδύματα καὶ παιγνίδια, καὶ γλυκίσματα· ἢ σύζυγος τοῦ

Οὐγκὼ περιγράφει διὰ βραχέων τὴν συγνητικὴν ταύτην σκηνήν. « Τὰ ἐνδύματα, ἀσπρόρουχα, ὑποδήματα διανεμόνται εἰς αὐτὰ, ἀφ' οὗ ὁ σύζυγός μου τοῖς ἀποτείνει πατρικὰς συμβουλάς. Ἐπειτα τὰ παιδιά μεταβαίνουν εἰς μικρὰν ἀγροτικῶς ἐσκευασμένην αἴθουσαν, εἰς τὴν ὁποίαν λάμπει τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων. Παιγνίδια, κηρία ἀναμμένα, ὀπῶραι, πορτοκαλλία κρέμανται ἀπὸ τοὺς κλάδους των. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῶν παιδιῶν. Ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραῖα πράγματα κληροῦνται, καὶ καταβιβαζόμενα ἀπὸ τὸ δένδρον μεταβαίνουν εἰς τὰς χεῖρας τῶν εὐτυχῶν παιδιῶν. »

M

ΠΕΡΙ ΛΟΥΤΡῶΝ

Πολλὰ τῆς ἀρχαιότητος ἔθνη, ἰδίως οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἑβραῖοι, ἐθεώρουν τὸ λούεσθαι ὡς καθῆκον θρησκευτικόν. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μωάμεθ πρέπει πεντάκις τῆς ἡμέρας νὰ πλύνωσιν οἱ πιστοὶ τὸ πρόσωπον, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου τὸ ὕδωρ εἶνε σπανιώτατον, τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο καθῆκον ἐκτελεῖται δι' ἄμμου.

Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὰ δημόσια λουτρά κατὰ τοὺς χρόνους τῶν αὐτοκρατόρων ἦσαν πολυτελέστατα. Τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ οἰκοδομηθέντα ἦσαν τόσῳ μεγάλα, ὥστε δεκαοκτὼ χιλιάδες ἀνθρώπων ἠδύναντο νὰ λούωνται συγχρόνως ἐν αὐτοῖς, τὰ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλᾳ εἶχον ἐμβασθὸν μεγαλείτερον ἐνὸς τετάρτου τετραγωνικοῦ μίλου. Περιεῖχον λουτῆρας θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ὕδατος, λουτῆρας θερμοῦ ἀέρος καὶ ἀτμοῦ, δεξαμενάς διὰ κολύμβημα, προθαλάμους, δωμάτια πρὸς ἐνδυμασίαν καὶ αὐλὰς δι' ἀγῶνας καὶ γυμνάσια, ὅλα δὲ ταῦτα κεκοσμημένα διὰ μωσαϊκῶν, μαρμάρων, εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων.

Τὸ τουρκικὸν λουτρὸν εἶνε μίμησις τοῦ ἀρχαίου διὰ θερμοῦ ἀέρος ἀραβικοῦ λουτροῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο τὰ μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις. Ὁ λουόμενος εἰσέρχεται κατὰ πρῶτον ἐντὸς δωματίου ὅπου ὁ ἀήρ εἶνε θερμὸς, ὅταν δὲ ἢ ἐπίδρασις ἀρχίσῃ, μεταβαίνει εἰς ἄλλο δωμάτιον ἀκόμη θερμότερον, ὅπου ὁ ἀήρ εἶνε τόσῳ θερμὸς, ὥστε ἐντὸς αὐτοῦ δύναται νὰ βράσῃ ὕδωρ. Ἀμα δὲ ἰδρῶσῃ ἀφθόνως ἐκεῖ ὁ λουόμενος ὀδηγεῖται εἰς τὸ πλυντήριον, ὅπου τὸ σῶμά του τρίβεται καὶ καθαρίζεται διὰ σάπωνος ἐν μέσῳ ἀφθόνου ὕδατος. Ἐπειτα σφογγίζεται καὶ μεταβαίνει εἰς ἄλλο δωμάτιον, ὅπου ἀναπαύεται, ἕως οὗ τὸ σῶμά του στεγνώσῃ ἐντελῶς καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν φυσικὴν του θερμοκρασίαν.

Τὸ ῥωσικὸν λουτρὸν ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸ τουρκικόν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τοῦτο ἀντὶ θερμοῦ ἀέρος γίνεται χρῆσις θερμοῦ ἀτμοῦ καὶ προσέτι κατὰδύσις εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. Τὸ ῥωσικὸν λουτρὸν δύναται νὰ φθάσῃ εἰς πολὺ μεγαλειτέραν θερμότητα ἢ τὸ τουρκικόν. Τὰ λουτρὰ ταῦτα γινόμενα μετὰ προσοχῆς εἶνε λίαν ὠφέλιμα εἰς τὴν ὑγείαν, ἐὰν ὁμως γείνωσιν εἰς ὑπερβολὴν θερμὰ, θερμαίνουσι παραπολὺ τὸ αἷμα καὶ ἐπομένως καθίστανται ἐπικίνδυνα.

Τὸ ψυχρὸν λουτρὸν ἐπιφέρει πάντοτε εἰς τὸν λουόμενον αἰφνίδιον κατὰ τὴν κατὰδύσιν ρίγος, τὸ ὅποτον ὁμως ἀκολουθεῖ ἀμέσως συναίσθησις θερμότητος καὶ εὐεξίας καθ' ὅλον τὸ σῶμα. Ἐὰν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ λουόμενος καὶ σπογγισθῇ καλῶς, θέλει αἰσθανθῆ ἑαυτὸν ἑλαφρὸν καὶ ἔντονον, ἐὰν ὁμως παραμείνῃ ἐντὸς τοῦ ὕδατος μετὰ τὴν ἀντίδρασιν, θὰ ψυχρανθῇ πάλιν καὶ θὰ αἰσθανθῇ τὸ σῶμά του ἐξησθημένον. Ἐπομένως τὸ ψυχρὸν λουτρὸν καλῶς μὲν λαμβανόμενον εἶνε ὠφέλιμον, κακῶς δὲ ἐπιβλαβές. Μόνον εὖρωστοι καὶ ὑγιεῖς ἄνθρωποι δύναται νὰ λουώνται ἐντὸς ψυχροῦ ὕδατος, πρέπει δὲ καὶ οὗτοι νὰ ἀποφεύγωσιν αὐτό, ὅταν τὸ σῶμα εἶνε καταπεποιημένον ἢ πολὺ, μετὰ σωματικὴν ἄσκησιν, θερμὸν.

Τὸ χλιαρὸν λουτρὸν εἶνε λίαν εὐχάριστον καὶ δὲν προξενεῖ ἀπότομον ἐντύπωσιν εἰς τὸν λουόμενον δίδει ἑλαφρὰν τινα θερμότητα εἰς ὅλον τὸ σῶμα, κατευνάζει τὰ νεῦρα καὶ ἐπιταχύνει τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος· ἀλλὰ δὲν εἶνε τονικὸν ὡς τὸ ψυχρὸν λουτρὸν, οἱ δὲ ποιοῦντες συνεχῶς χρῆσιν χλιαρῶν λουτρῶν, καθίστανται εὐαίσθητοι εἰς τὰς μεταβολὰς τῆς θερμοκρασίας. Τὸ καλλίτερον ἄμα δὲ καὶ εὐχερστότερον λουτρὸν δι' ὑγιᾶ ἄνθρωπον εἶνε τὸ χλιαρὸν.

Τὸ θερμὸν λουτρὸν φέρει τὸ αἷμα ταχέως πρὸς τὰ ἄκρα, καθιστᾷ τὸ δέρμα ἐρυθρὸν καὶ τὸν σφυγμὸν ταχύτερον. Ὁ ποιούμενος αὐτοῦ χρῆσιν αἰσθάνεται βᾶρος εἰς τὴν κεφαλὴν καθὼς καὶ κόπωσιν καὶ ἐξασθένησιν εἰς τὸ σῶμα. Ὑγιεῖς ἄνθρωποι δέον νὰ ἀποφεύγωσι τὴν συνήθειαν τῶν θερμῶν λουτρῶν, ὡσάκις δὲ ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαίτησιν, πρέπει ὁ λουόμενος νὰ ἀρχίξῃ διὰ χλιαροῦ λουτροῦ, θερμαινόμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον, νὰ ἐξέρχεται δὲ ἄμα αἰσθανθῇ τὰς δυνάμεις ἐκλείπουσας, περιχυνόμενος εὐθὺς κατόπιν διὰ ψυχροῦ ὕδατος καὶ νὰ τρίβῃ τὸ σῶμα διὰ χειρομάκτρον χονδρῶν.

Τὸ θαλάσσιον λουτρὸν εἰς κατάλληλον καιρὸν γινόμενον εἶνε ὑγιεινόν. Ἀλλὰ ἀπαιτεῖται προσοχή, ὥστε νὰ μὴ μένη τις πολὺ ἐντὸς τοῦ ὕδατος, διότι τότε ἡ ἀντίδρασις παρέρχεται καὶ ὁ λουόμενος καταλαμβάνεται ὑπὸ ρίγους. Τὸ σῶμα εὐθὺς ὡς ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ὕδατος πρέπει νὰ σπογγισθῇ δυνατὰ καὶ νὰ ἐνδυθῇ ἀμέσως. Δὲν

πρέπει νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν θάλασσαν πρὶν παρέλθουν δύο ἢ τρεῖς ὥραι μετὰ τὸ γεῦμα.

Α*.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀπηύθυνεν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης κατὰ τὸ 1883 ἐν Γαλλίᾳ. Ἐκ ταύτης ἐν γένει ἐξαγεται ὅτι τὸ ἐγκλημα οὐδὲως ὑπέστη ἐκεῖ ἐλάττωσιν τινα μαρτυροῦσαν τροπὴν ἐπὶ τὰ βελτίω.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐνόρκων ἀναγομένας ὑποθέσεις, αἱ ἐπ' αὐτῶν στατιστικαὶ ἐρευναι σημειοῦσιν ἐπαισθητὴν βελτίωσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκλημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ ὀρκωτοὶ ἐξέδωκαν ἐτυμηγορίας, ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1883 εἰς 3,299, ἀπέναντι 3,644, κατὰ τὸ 1882, καὶ 3,580 κατὰ τὸ 1881. Ἡ παράθεσις τῶν στατιστικῶν, αἵτινες ὀρίζουσι τὴν φύσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κριθεῖσων ὑποθέσεων παρέχει ὁμοίως ἀνάλογα ἐξαγόμενα. Οἱ φόνοι, οἱ βιασμοί, αἱ πλκστογραφίαι, αἱ κλοπαὶ ἐπαισθητῶς ἐλαττοῦνται, κατὰ τὸ 1883, τῶν προγενεστέρων ἐτῶν. Μόνον ἀνεπαίσθητός τις αὐξήσις παρατηρεῖται εἰς τὰς παιδοκτονίας καὶ εἰς τὰς δολίας χρεωκοπίας.

Ἀλλὰ τούναντίον τοῦ προσδοκωμένου ἡ ἀναλογία τῶν ἐγγραμμάτων ἐγκληματιῶν οὐσιωδῶς αὐξάνει. Ἀπὸ τοῦ 1871—1875 ἀνῆλθεν εἰς 64 τοῖς %, κατὰ τὴν ἀκόλουσον πενταετίαν ἀνεβιάσθη εἰς 70 τοῖς %, καὶ ἀπὸ τοῦ 1881—1883 εἰς 74 τοῖς %. Ἡ αὐξήσις αὕτη ὑπὸ ἔποψιν τινα εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ λογικὴ συνέπεια τῆς αὐξήσεως τῆς προκαταρκτικῆς ἐκπαίδευσσεως, ἀφοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγραμμάτων ἐλαττοῦται καθ' ἑκάστην. Ἀλλ' αἱ πρόοδοι τῆς ἠθικῆς δὲν ὑπῆρξαν ἴσαι μὲ τὰς τῆς ἐκπαίδευσσεως.

Ἀφ' ἐτέρου ἀποβλέπων τις εἰς τὰ ἐγκλήματα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ζητήματος τῆς κατοικίας, εὐρίσκει λίαν λυπηρὰν πρόοδον ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν δικασθέντων, οἵτινες στεροῦνται ὠρισμένης κατοικίας. Κατὰ τὸ 1883, 434 ἐξ αὐτῶν περιείχοντο ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ· ἡ ἀναλογία εἶνε 10 τοῖς %. Ἐκτοτε δ' ἤρξατο αὐξανόμενη. Τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο χρήζει προσοχῆς, καθ' ὃ συμπίπτει μετ' ἐπαισθητῆς αὐξήσεως τῶν τυχοδιωκτῶν.

Ἐπίσης ἐν τῇ στατιστικῇ τῶν πλημμελημάτων καὶ πταισμάτων παρατηροῦνται οὐσιώδεις αὐξήσεις, κατὰ τὸ 1883, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰς τῶν ἄλλων ἐτῶν.